

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/501/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613212561
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5613212561.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľa: W. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. S., M. XXXX/X, štátny občan SR, proti odporkyni: P. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. S., S. XXX/XX, štátna občianka SR, v konaní o návrhu na zaplatenie 8.500,- eur s príslušenstvom, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/68/2014-82 zo dňa 01.08.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.500,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 8.500,- eur od 27.11.2013 do zaplatenia, v časti, v ktorej uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.290,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 2.290,- eur od 27.11.2013 do zaplatenia, potvrdzuje, v časti výroku, ktorým uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 6.210,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 6.210,- eur od 27.11.2013 do zaplatenia a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v zrušenom rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25% ročne od 27.11.2013 do zaplatenia . Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 510 eur, ktoré je mu odporkyňa povinná zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Podľa názoru súdu navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno ohľadne tvrdenia, že medzi ním ako veriteľom a odporkyňou ako dlžníčkou bola uzavretá zmluva o pôžičke na sumu 8.500,- eur a že podľa nej bolo dlžníčkovi (odporkyni) plnené. Súdu predložil dohodu zo dňa 17.08.2012, vlastnoručne napísanou a podpísanou odporkyňou, v ktorej táto prehlásila, že je dlžná navrhovateľovi sumu 8.500,- eur, ktorú sa zaväzuje vrátiť v lehote do 31.08.2012. Rovnako uniesol dôkazné bremeno ohľadne preukázania, že disponoval sumou, ktorá bola predmetom zmluvy o pôžičke. Súdu predložil k nahliadnutiu zápisnicu o vydaní peňazí z notárskej úschovy N 62/2010, U 7/2010 napísanú na Notárskom úrade JUDr. Miroslava Duriša dňa 19.10.2010, z ktorej mal súd za preukázané, že navrhovateľovi bol dňa 19.10.2010 vydaný predmet notárskej úschovy - suma 9.225,- eur zložená na základe kúpnej zmluvy zo dňa 22.09.2010 kupujúcimi Bc. R. W. a W. W.. Ďalej súdu predložil kúpnu zmluvu č. 253/2011 zo dňa 30.11.2011 uzavretú medzi ním a Tatra Forest Slovakia, s. r. o., Priemyselná 1, Liptovský Mikuláš, predmetom ktorej boli pozemky k. ú. M. za kúpnu cenu 1.172,- eur (predložené navrhovateľom na pojednávaní 01.08.2014 (č. l. 80 spisu). Navrhovateľ dňa 26.10.2012 uzavrel so Slovenskou sporiteľňou a. s. Bratislava zmluvu o splátkovom úvere č. 5034518353 na sumu 2.001,- eur a dňa 03.01.2012 zmluvu o splátkovom úvere č. 5023909746 na sumu 1.400,- eur. Odporkyňa vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 07.05.2014

(č. I. 46 spisu) potvrdila, že úver na sumu 1.400,- eur v Slovenskej sporiteľni, a. s. bol uzavretý pre ňu. Dňa 06.02.2012 bola navrhovateľovi poukázaná suma 1.106.94 eur od W. L. na základe Okresnou prokuratúrou Liptovský Mikuláš schváleného zmiernu vo veci 1Pv 400/2011/5505-18 zo dňa 06.03.2012. Navrhovateľ mal v Slovenskej sporiteľni vedený sporožirový účet, a. s. č. XXXXXXXXXXX/XXXX, z ktorého sú tiež zrejmé výbery vyšších finančných čiastok v priebehu rokov 2011 a začiatku roku 2012, keďže medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľ požičiaval odporkyni postupne.

Podľa odporkyne dohodu na sumu 8.500,- eur spísala z dôvodu, že jej mal navrhovateľ tvrdiť, že dohodu zo dňa 18.02.2012 na sumu 6.210,- eur stratil. U súkromných listín je treba rozlišovať ich pravosť, teda skutočnosť, že súkromná listina pochádza od toho, kto je na ich uvedený ako vystaviteľ a správnosť, t. j. pravdivosť. Ak vystaviteľ popiera pravosť súkromnej listiny, leží dôkazné bremeno ohľadne pravosti listiny na tom účastníkovi, ktorý zo skutočností v listine uvedených vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky (uznesenie NS SR z 24.02.2010, sp. zn. 4Cdo/13/2009). Popretie pravdivosti tejto listiny odporkyňou malo za následok presun dôkazné bremena na ňu.

Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu 1Ro/306/2012 mal súd za preukázané, že navrhovateľ dohodu zo dňa 18.02.2012 pripojil k podanému návrhu (č. I. 3 pripojeného spisu 1Ro/306/2012). Platobný rozkaz Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1Ro/306/2012-27 zo dňa 11.05.2012 a žalobu zo dňa 02.04.2012, v ktorej sa navrhovateľ odvoláva na predmetnú dohodu, odporkyňa prevzala dňa 17.05.2012 (č. I. 28 pripojeného spisu) a následne po 3 mesiacoch dňa 17.08.2012 (v čase, keď odporkyňa musela mať vedomosť o existencii dohody na sumu 6.120,- eur) sama spísala prehlásenie na sumu 8.500,- eur, pritom v ňom neuviedla, že sa jej pôvodný záväzok nahrádza novým, ak by sa táto skutočnosť zakladala na pravde. V tejto súvislosti súd poukazuje na ust. § 516 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dojednaním nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok popri doterajšom záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti. Uvedené ustanovenie zakladá významné výkladové pravidlo, podľa ktorého, ak z dohody o zrušení záväzku jednoznačne nevyplýva, že vôľa zmluvných strán smerovala k ukončeniu doterajšieho záväzku alebo k jeho nahradeniu novým záväzkom, platí nevyvrátená právna domnienka, že platí naďalej pôvodný záväzok a popri ňom i novovzniknutý záväzok. Súd poukazuje aj na nezrovnalosti v tvrdeniach odporkyne, keď v podanom odpore uviedla, že akceptovala vrátenie sumy 6.120,- eur formou exekúcie, pritom sa písomne zaviazala sumu 8.500,- eur vrátiť do konca augusta 2012. Ďalej navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že papier na 8.500,- eur podpísala, pretože navrhovateľ chce od nej zaplatiť o 1.000,- eur viac. Napriek tomu následne pripustila, že medzitým (do 17.08.2012) jej navrhovateľ požičal ďalšie sumy, ktorých výšku a dátum uviesť nevedela. Jediným logickým vysvetlením je, že sa jedná o druhú zmluvu o pôžičke, ktorej existenciu navrhovateľ nepochybne preukázal.

Súd navrhovateľovi priznal uplatnené úroky z omeškania vo výške 8,25 % ročne v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 517 ods. 1, 2 v spojení s ustanovením § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu omeškania, t. j. do 31.01.2013, nakoľko odporkyňa sa dostala do omeškania s plnením peňažnej pohľadávky ku dňu 01.09.2012, keďže sa pôžičku zaviazala vrátiť do 31.08.2012. Súd je v sporovom konaní návrhom viazaný, preto ho nemôže prekročiť a priznať viac. Pokiaľ si teda navrhovateľ uplatnil počiatok úrokov z omeškania od neskoršieho dátumu - odo dňa 27.11.2013, súd žalobe aj v tejto časti vyhovel.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že priznal navrhovateľovi, ktorý mal plný úspech vo veci, právo na náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie práva proti odporkyni, ktorá vo veci úspech nemala. Trovy konania navrhovateľa pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh vo výške 510,- eur, ktoré súd uložil odporkyni zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie odporkyňa. Má za to, že súd neúplne zistil skutkový stav veci a nevykonal všetky dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, najmä kolíziu dátumov pôžičiek, ktoré mal navrhovateľ odporkyni poskytnúť. Súd neskúmal dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ si zobral zo Slovenskej sporiteľne úvery, čo okresný súd vyhodnotil ako dôkaz, že navrhovateľ mal finančnú hotovosť, ktorú mal poskytnúť odporkyni. Súd neskúmal, či navrhovateľ nebol sám v tiesni, keď tak konal. Nijakým spôsobom neskúmal osobu a povosť navrhovateľa. Odporkyňa žiada odvolací súd, aby odstránil rozpor v odôvodnení, keď súd

uviedol, že sa dostala do finančnej tiesne a spláca podlžnosti syna vo Švajčiarsku. Toto nikdy v konaní neuviedla. Tiež okresný súd neodstránil rozpor vo výpovedi navrhovateľa o stave majetku jej syna, ktorý uvádza ako príčinu pôžičky. Súd neskúmal ani to, že v čase pôžičky, ako tvrdí navrhovateľ, vybavil jej pôžičku od V. M. z dôvodu, že on nemal peniaze. Takisto nijako neskúmal priznanie navrhovateľa o odoslaní SMS správ, v ktorých sa vyhrážal odporkyni tým, že použije druhý papier a jednu pôžičku mu zaplatí 2-krát. Navrhovateľ doložil zmluvy o úveroch, ktoré podľa súdu dokazujú, že ich poskytol odporkyni. To však nie je pravda. Pokiaľ ide o výpoveď svedka T. X., ktorá obsahuje tvrdenie, že všetko, čo dostal za predaj domu, dal odporkyni, tieto peniaze však dostal v roku 2010, teda je zrejmé, že sú to priznané peniaze z prvej a jedinej pôžičky. Súd neskúmal, že navrhovateľ je gemblér, požíva alkohol vo väčšom množstve. Žiada súd, aby rozpor odstránil.

Navrhovateľ vo vyjadrení uvádza, že odporkyňa neuniesla dôkazné bremeno, ktorým by vyvrátila tvrdenia navrhovateľa na jeho právny nárok na zaplatenie 8.500,- eur s príslušenstvom. Tvrdenia odporkyne o podpísaní dohody sa nezakladajú na pravde. Navrhuje, aby odvolací súd odvolanie odporkyne odmietol ako nedôvodné a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania odporkyne v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. v časti, v ktorej bola odporkyňa zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.290,- eur s príslušenstvom, potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p. a v časti, v ktorej odporkyňa bola zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 6.210,- eur s príslušenstvom, zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odvolanie odporkyne považuje odvolací súd za čiastočne dôvodné.

Vychádzajúc z podanej žaloby čo do skutkových tvrdení, ako aj petitu žaloby, navrhovateľ si voči odporkyni uplatnil nárok na zaplatenie sumy 8.500,- eur s príslušenstvom z titulu pôžičky, keď suma 8.500,- eur má pozostávať z viacerých menších, bližšie nešpecifikovaných súm, ktoré odporkyni odovzdal na základe ústnej dohody v roku 2012 s tým, že mu tieto peniaze má vrátiť.

Okresný súd správne uviedol, že zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou, ktorá vyžaduje, okrem dohody o obsahových náležitostiach tejto zmluvy, aj reálne odovzdanie veci dlžníkovi. Veriteľ môže s úspechom uplatniť žalobu o vrátenie pôžičky, ak svoj nárok vie preukázať. V spore o vrátenie požičanej sumy má veriteľ ako navrhovateľ bremeno tvrdenia, že uzavrel s odporcom zmluvu o pôžičke, že mu poskytol finančné prostriedky. Ak veriteľ tieto skutočnosti preukáže, prechádza dôkazné bremeno na dlžníka, ktorý je povinný preukázať zaplatenie dlhu.

Navrhovateľ v priebehu konania nevedel špecifikovať, kedy a za akých okolností jednotlivé sumy tvoriace predmet čiastkových pôžičiek odporkyni poskytol. Podľa názoru okresného súdu navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno ohľadne tvrdenia, že medzi ním ako veriteľom a odporkyňou ako dlžníčkou bola uzavretá zmluva o pôžičke na sumu 8.500,- eur a že takto bolo aj odporkyni plnené, dohodou zo dňa 17.08.2012 vlastnoručne napísanou a podpísanou odporkyňou, v ktorej táto prehlásila, že je dlžná navrhovateľovi sumu 8.500,- eur, ktorú sa zaväzuje vrátiť v lehote do 31.08.2012. Súd túto dohodu vyhodnotil v zmysle ust. § 516 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako dohodu o kumulatívnej novácii, majúcej za to, že jej podpísaním vznikol nový záväzok popri záväzku odporkyne plniť navrhovateľovi sumu 6.120,- eur z titulu predchádzajúcej pôžičky.

Takéto právne posúdenie veci prvostupňovým súdom odvolací súd považuje za nesprávne, založené na nesprávnej aplikácii ust. § 516 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka na skutkový stav veci zistený z vykonaných dôkazov.

Dohoda, ktorá sa na nachádza na č. I. 2 spisu a ktorá obsahuje jednostranné vyhlásenie odporkyne, že ku dňu 17.08.2012 je dlžná navrhovateľovi sumu 8.500,- eur so splatnosťou koniec augusta 2012, nespĺňa obsahové náležitosti dohody o kumulatívnej novácii záväzku v zmysle ust. § 516 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Podstatou dohody o zmene záväzku tzv. kumulatívnej obnovy záväzku v zmysle ust. § 516 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka je zmena v obsahu záväzku, týkajúca sa práv a povinností strán záväzkového vzťahu. Kumulatívna obnova záväzku znamená, že k pôvodnej právnej skutočnosti zakladajúcej záväzkový vzťah pristupuje ďalšia právna skutočnosť spôsobujúca zmenu jeho obsahu, pričom obe tieto právne skutočnosti obstoja vedľa seba a určujú obsah zmeneného záväzku. Keďže podstatou tohto inštitútu je zmena obsahu záväzku, z obsahových náležitostí dohody musí nepochybne takáto zmena záväzku vyplývať. Z obsahu takejto dohody musí byť zrejmé, že vôľou účastníkov dohody bolo pôvodný záväzok modifikovať, zmeniť jeho obsah určitým zistiteľným spôsobom.

V danom prípade to však konštatovať nemožno.

Hoci dokument, ktorý sa nachádza na č. I. 2 spisu a je podpísaný odporkyňou, ako aj navrhovateľom, je nazvaný ako „dohoda“, z textu dokumentu vyplýva, že ide o jednostranné vyhlásenie odporkyne o výške dlhu voči navrhovateľovi v stave k 17.08.2012 a jeho splatnosti (do konca augusta 2012).

V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti prvostupňového súdu ust. § 35 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, obsahujúce výkladové pravidla právneho úkonu, keď právne úkony treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon učinil.

Z vykonaného dokazovania nevyplýva vôľa účastníkov, najmä nie vôľa odporkyne smerujúca k zmene obsahu pôvodne dohodnutého záväzku.

Okresný súd nevenoval dostatočnú pozornosť určitosti predmetného právneho úkonu z hľadiska vyhodnotenia v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka, keď nedostatok určitosti je vadou právneho úkonu spôsobujúcou jeho absolútnu neplatnosť. Pokiaľ je predmetom právneho úkonu záväzok účastníkov na zaplatenie finančnej sumy, tento musí byť určený takým spôsobom, aby bol dostatočne individualizovaný a nezameniteľný s iným záväzkom.

V tejto súvislosti nemožno nechať bez povšimnutia, že v čase, keď došlo k podpísaniu vyhlásenia odporkyňou dňa 17.08.2012, odporkyňa nespochybniteľne navrhovateľovi dlhovala sumu 6.210,- eur s príslušenstvom, ktorá bola navrhovateľovi právoplatne priznaná platobným rozkazom vydaným Okresným súdom Ružomberok pod č. k. 1Ro/306/2012 zo dňa 11.05.2012 a stala sa v tomto čase už predmetom exekúcie (pričom odporkyňa v čase podpísania vyhlásenia 17.08.2012 o tejto exekúcii nemusela vedieť).

Odporkyňa tvrdí, že suma 8.500,- eur, ktorej vznik uvedeným dlžobným úpisom potvrdila, mala zahŕňať sumu pôžičiek, ktorá bola navrhovateľovi už právoplatne priznaná vyššie uvedeným platobným rozkazom vo výške 6.210,- eur, ako aj novoprijaté plnenie od navrhovateľa, ktoré nevedela bližšie špecifikovať a ku ktorému malo dôjsť v priebehu roku 2012 + úroky do sumy 8.500,- eur na základe dohody s navrhovateľom.

Inak povedané, odporkyňa nepoprela novovzniknutý dlh voči navrhovateľovi, okrem priznanej sumy 6.210,- eur, ako rozdiel medzi sumou 8.500,- eur a priznanou sumou 6.210,- eur, teda dlh vo výške 2.290,- eur. Vo vzťahu k priznanej sume 2.290,- eur s príslušenstvom tak na základe zhodných tvrdení navrhovateľa a odporkyne možno konštatovať existenciu dlhu z titulu pôžičky predstavujúci poskytnutú finančnú hotovosť zo strany navrhovateľa odporkyni spolu s úrokmi so záväzkom ich vrátiť navrhovateľovi.

Pokiaľ potom okresný súd priznal odporkyni sumu 2.290,- eur s príslušenstvom, v tejto časti je rozsudok okresného súdu vecne správny a odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

Pokiaľ však ide o priznanie sumy 6.210,- eur s príslušenstvom, v tejto časti je rozsudok okresného súdu založený na vyššie uvedenom nesprávnom právnom posúdení vyhlásenia odporkyne zo dňa 17.08.2012, pre ktoré nesprávne právne posúdenie okresný súd došiel k záveru, že navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno. Okresný súd pre takéto nesprávne právne posúdenie nedostatočne zistil a vyhodnotil skutkový stav veci a z uvedených dôvodov v časti o zaplatenie 6.210,- eur s príslušenstvom odvolací súd jeho rozsudok zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Povinnosťou okresného súdu bude zamerať zisťovanie skutkového stavu veci a následné právne posúdenie na okolnosť, či v právnom vzťahu medzi navrhovateľom a odporkyňou došlo okrem poskytnutia pôžičky vo výške 6.210,- eur odporkyni, ktorá je už v súčasnom stave judikovaná a exekučne vymáhaná k poskytnutiu ďalšej sumy v tejto výške. Dôkazné bremeno, že došlo k poskytnutiu a odovzdaniu peňazí má navrhovateľ. V tejto súvislosti okresný súd musí posúdiť všetky vykonané dôkazy, každý dôkaz jednotlivo, ako aj všetky dôkazy vo vzájomných súvislostiach.

Okresný súd doposiaľ nechal bez povšimnutia dôkazy produkované odporkyňou, ktoré potvrdzujú jej tvrdenia o tom, že uznaná suma 8.500,- eur zahŕňala aj judikovanú sumu pôžičky 6.210,- eur a ktoré navrhovateľ doposiaľ nijakým spôsobom nevyvrátil. Na pojednávaní dňa 03.07.2014 splnomocnený zástupca odporkyne prečítal viacero SMS správ, ktoré mali byť odoslané navrhovateľom odporkyni a obsahom ktorých sú vyhrážky navrhovateľa adresované odporkyni, že ak mu peniaze nevráti, bude ich na základe dokladu, ktorý mu podpísala, vymáhať 2-krát. Navrhovateľ na pojednávaní, kde boli tieto SMS správy prečítané, ich uznal za ním odoslané správy, a preto nemôžu byť ponechané bez povšimnutia.

V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne aj o trovách prvostupňového a odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.